

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЯК РЕСУРСУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
04 квітня 2025 року**

ОДЕСА

УДК: 159.953:37.015.3:005.963

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський
національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №14 від 24 квітня 2025 р.)*

Рецензенти:

Ольга ЗБАРСЬКА (Olga Zbarskaya) - доктор наук, експерт у галузі креативного потенціалу людини, член академії ACSW, член The Textbook & Academic Authors Association, засновник та президент компанії «OZCREDO», автор книг та підручників.

Осіпова Тетяна Юріївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Університету Ушинського

Розвиток креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості: психолого-педагогічні аспекти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 511 с.

До збірника увійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю, присвяченої різним психолого-педагогічним аспектам інноваційного потенціалу особистості, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, розвитку креативного мислення під час підготовки здобувачів у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів розвитку креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

VI: Психологія обдарованості. Київ-Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2019. Вип. 15. С. 156–162.

2. Кокарева А.М., Хоменко-Семенова Л.О. Креативність як основа інноваційної педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти. Інноваційні освітні технології: світовий і вітчизняний досвід використання в системі неперервної освіти: монографія / відповідальні редактори Барановська Л.В. (Київ, Україна), Морська Л.І. (Жешув, Республіка Польща). Біла Церква, 2022. С. 79–91.

3. Креативність особистості як фактор інноваційного розвитку суспільства: збірн. наук. праць. Вип. 2. за ред. доц. В.В. Павленко. Житомир : ФО-П Левковець Н.М., 2020. 188 с.

4. Міщиха Л.П. Креативність як вагома характеристика інноваційної діяльності викладача вищої школи. Актуальні проблеми психології. Т.12. Психологія творчості. 2019. Вип. 26. С. 194–202.

5. Олійник О.О. Креативність у професійній діяльності викладача: роль, виклики та стратегії розвитку. *Інноваційна педагогіка*: наук. журн. Причорномор. н.-д. ін-т екон. та інновацій. Одеса: Гельветика, 2023. Випуск 62. Том 2. С.63-69.

6. Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у закладах освіти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2024. 208 с.

7. Чужикова В.Г. Креативність викладача/ креативність студента: побудова нової моделі. Педагогічні науки. Збірник наукових праць. 2022. Випуск 98. С. 54–59

8. Філь С.С. Визначення, зміст та структура конфліктологічної компетентності студентів – майбутніх фахівців соціономічних професій. Наукові записки НаУКМА. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота. Т. 123. С. 20–24.

УСКОВА Лілія Миколаївна

КРЕАТИВНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЯК СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ

У сучасних реаліях важливою рисою педагога є здатність пристосовуватися до змін та справлятися з викликами дистанційного навчання через розвиток своєї креативності. Креативність — це та властивість, яка дозволяє відступати від стандартів і знаходити нові підходи до вирішення проблем.

Креативність охоплює теоретичну та практичну діяльність людини, яка призводить до отримання нових, об'єктивно оригінальних результатів. Креативна особистість здатна бачити проблеми з іншого боку, відкидати

стереотипні рішення та шукати нові підходи. Вона толерантна до невизначеності і прагне до оригінальності. Така особистість має високий рівень інформованості та глибокі знання. Вона також дуже працьовита, вимоглива до себе та демонструє низький рівень соціального конформізму.

Сучасна освітня система постійно стикається з новими викликами, вимагаючи від викладачів не лише передачі знань, але й розвитку творчого мислення та інноваційних підходів до навчання. У цьому контексті креативність стає ключовою для викладачів та студентів, які прагнуть отримати якісну освіту. Дослідження креативності в професійній діяльності викладачів є важливим для підвищення якості освіти.

Як ніколи сучасна освіта потребує креативного підходу. Для того щоб підготувати молодь до швидко змінюваного світу, необхідні педагоги, здатні мислити нестандартно, знаходити оригінальні рішення та надихати студентів на власні відкриття, а також популяризувати національні мистецькі цінності.

Концепції застосування інноваційних методів і педагогічних технологій у вищих навчальних закладах детально досліджені такими вченими, як В. Беспалько, О. Гребенюк, В. Гусєв, Т. Дмитренко, В. Євдокимов, О. Пехота, І. Прокопенко та іншими. У фундаментальних працях К. Абульханової Славської, В. Зінченко, В. Кан-Калика, С. Максименко, В. Маралова, Б. Мастерова, Н. Нікітіної, М. Поташника, С. Сисоєвої, В. Сластьоніна, Л. Хомич та І. Юника розкрито психолого-педагогічні концепції саморозвитку особистості та формування персонального бренду науково-педагогічного працівника вищого навчального закладу. Однак аналіз ролі креативного викладача в соціокультурному просторі, як представника майбутнього покоління освітян, що сприятиме створенню нової педагогічної реальності, вимагає більш детального вивчення.

Сьогодні зміна ролі викладача є надзвичайно актуальною. Якщо раніше викладач був основним джерелом знань і інформації, то тепер він має виконувати роль наставника, коуча та фасилітатора. Його завдання полягає не лише в передачі знань, а й у підтримці студентів у процесі самостійного здобуття, аналізу та застосування інформації. Треба перейти від пасивного засвоєння знань до активного навчання.

Освітнянин майбутнього покоління – це креативний і динамічний фахівець, який здатний не тільки передавати знання, а й надихати студентів, розвивати їхній творчий потенціал та формувати необхідні для успішного життя в швидкоплинному світі компетентності. Такий педагог повинен мати не лише глибокі знання з предмета, але й розвинуті навички критичного мислення, емоційного інтелекту, цифрової грамотності та ефективної міжособистісної комунікації. Освітнянин майбутнього має стати провідником у світ знань, натхненником і наставником нового покоління.

Існує безліч факторів, що впливають на розвиток креативності викладача. Серед них можна виокремити:

- особистісні якості;
- ключові компетентності сучасного педагога;
- методи та технології роботи.

До особистісних якостей відносяться: відкритість до нового, допитливість, гнучкість мислення, готовність до ризику, впевненість у собі та оптимізм. До основних компетентностей сучасного освітянина можна віднести: експертність у предметній галузі, педагогічну майстерність, цифрову компетентність, інноваційність і креативність.

Креативний викладач здатний на інтелектуальну сміливість, він готовий експериментувати з новими ідеями та методами, навіть якщо це передбачає певну невизначеність і ймовірність помилок. Він орієнтований на безперервний розвиток та вдосконалення своїх педагогічних підходів, адаптуючись до змін у суспільстві, технологіях та потребах студентів.

Креативність у професійній діяльності викладача полягає в його здатності стимулювати та розвивати творчий потенціал студентів. Такий викладач сприяє формуванню самостійних мислителів, заохочуючи їх до генерування ідей, пошуку оригінальних рішень і відкриття нових знань. Він створює умови для самовираження та творчого зростання студентів, допомагаючи розкрити їхній потенціал і впроваджувати інноваційні ідеї в навчальний процес.

Проте важливо розуміти, що креативність викладача не зводиться лише до оригінальних ідей чи нестандартних підходів. Вона також включає здатність до критичного мислення, уміння виявляти творчий потенціал при розв'язанні проблем, аналізі та інтеграції знань. Креативний викладач здатний ставити питання, заохочувати активні дискусії та сприяти інтелектуальному розвитку студентів.

Креативність у професійній діяльності викладача включає його здатність до творчого мислення, генерування інноваційних ідей, адаптації до змін та формування сприятливого навчального середовища для розвитку студентів. Вона є ключовою умовою для створення якісного та захоплюючого навчального досвіду, що підтримує активне навчання, самовираження та розвиток студентських талантів.

Креативність викладача є важливою складовою ефективного навчання, оскільки вона дозволяє враховувати різноманітні індивідуальні потреби студентів. Кожен студент має свої особливості, стилі навчання та інтереси. Креативний викладач створює таке навчальне середовище, яке враховує ці відмінності та заохочує активну участь кожного. Креативність сприяє переходу від пасивного сприйняття інформації до активного навчання. Вона мотивує студентів до самостійного дослідження, критичного мислення, розвитку проблемного мислення та креативного вирішення завдань. Використання креативних методів, таких як ігрові елементи, проектні завдання, рольові ігри тощо, активізує студентів і підтримує їхню активну участь у навчальному процесі.

Висновки. Отже, креативність є важливою рисою викладача, що сприяє ефективності викладання і навчання. Вона стимулює мотивацію студентів, розвиває їхнє критичне мислення та творчий потенціал, залучає їх до навчального процесу і привертає увагу. Крім того, креативність сприяє розвитку інноваційних підходів та підвищенню задоволеності викладачів своєю професійною діяльністю. Тому розвиток креативності викладачів має велике значення для покращення якості освіти та успішного навчання студентів.

Список використаних джерел:

1. Чужикова В.Г. Креативність викладача/ креативність студента: побудова нової моделі. Педагогічні науки. Збірник наукових праць. 2022. Випуск 98. С. 54–59
2. http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2023/62/part_2/11.pdf
3. <https://repo.knmu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2006e986-1ac1-4c90-b67d-6e3eb45b251f/content>

ФЕДОРЕНКО Андрій Андрійович

**ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ
НАСКРІЗНИХ УМІНЬ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ В УМОВАХ
ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

Ключові слова: молодші школярі, наскрізні уміння, soft skills, компетентності, структурно-функціональної модель, позашкільні навчальні заклади, навчальний процес, «м'які» уміння.

Постановка проблеми. У сучасних умовах трансформації освіти одним із пріоритетних напрямків є розвиток наскрізних умінь у дітей молодшого шкільного віку, які є необхідними для успішної адаптації особистості до викликів сучасного інформаційного суспільства. Особливу роль у цьому контексті відіграють позашкільні навчальні заклади, що забезпечують не лише додаткову освіту, а й можливості для розвитку тих умінь, які часто не охоплюються в межах традиційної шкільної програми. Одним із таких напрямів є формування наскрізних умінь, що охоплюють критичне мислення, креативність, командну взаємодію, цифрову грамотність, а також здатність до самостійного навчання [1]. Для забезпечення ефективного розвитку цих компетентностей необхідна чітка організація навчального процесу, що сприятиме інтеграції знань і практичних навичок. Враховуючи це, важливим завданням є розробка структурно-функціональної моделі реалізації педагогічних умов формування наскрізних умінь у молодших школярах в умовах позашкільних навчальних закладів.

Наскрізні уміння, визначені в контексті освітніх програм різних країн, включають в себе здатність до критичного мислення, інноваційного підходу до

САВЧУК Олена Петрівна Професійна підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (трудове навчання та технології)	377
СЕВЕРИНЮК Тетяна Олександрівна Застосування методу мозкового штурму як чинника розвитку креативності здобувачів вищого навчального закладу	382
СИЧОВА Тетяна Олександрівна Шляхи збільшення креативності при викладанні вищої математики	386
СКОРОМНА Маріанна Володимирівна Основи креативного мислення учнів	389
СМЕТАНКІНА Наталя Володимирівна Розвиток креативних навичок у студентів технічного університету	393
СОКАЛЬ Марія Анатоліївна Проєктування креативного навчання в дизайні уроків мови і літератури в початковій школі	395
СОКОЛОВА Ганна Борисівна Інноваційні підходи до формування емоційного інтелекту у дітей з особливими освітніми потребами: роль творчості в педагогічній діяльності	397
СОРОКА Лариса Миколаївна Креативність як фактор конкурентоспроможності випускників закладів вищої освіти на ринку праці	400
СТРЕЛЬНИКОВА Олена Олександрівна Розвиток креативного мислення студентів у процесі вивчення вищої математики	402
СУРІЛОВА Анастасія Олегівна Креативний підхід до вирішення правових колізій у Міжнародному морському праві	408
ТЕРЛЕЦЬКА Наталія Миколаївна Розвиток креативності як складової професійної діяльності вихователів	412
ТІТАРЕНКО Світлана Анатоліївна Психолого-педагогічні умови формування креативного потенціалу особистості	417
ТРУБИЦИНА Ольга Михайлівна Розвиток креативного мислення як ключової компетенції студентів у ЗВО	421
ТРУШЕВИЧ Ганна Богданівна Імідж та репутація лідера в організації: вплив креативного мислення як інструменту формування	425
УЛЬЯНОВА Тетяна Юрївна Роль креативності у вищій освіті	427
УСКОВА Лілія Миколаївна Креативність викладача як стратегія розвитку професіоналізму	431
ФЕДОРЕНКО Андрій Андрійович Педагогічних умов у процесі формування наскрізних умінь у молодших школярів в умовах позашкільних навчальних закладах	434
ФЕДОРЕЦЬ Микола Олександрович Розвиток музично-творчих здібностей молодших школярів як засіб формування їхньої креативності	437